Lantbrukarna och mervärdesskatten

Ett debattinlägg

I sin artikel med ovanstående rubrik i nr 9 sid. 322 av Skattenytt samt i böckerna Moms för företagare resp. lantbrukare skriver direktören K. Olov Andersson, att företagaren vid anlitande av bokföringsbyrån endast behöver anteckna nettolikviden å kassarapporten. Han borde, enligt min mening, dock även tala om, att denna lättnad endast innebär, att arbetet med fördelningen av de poster, som gömmer sig bakom nettosumman, övervältras på byråns personal, som får göra det med ledning av avräkningsnotan. Dessutom är det ofta svårt för denna personal att lika snabbt som företagaren själv fatta sammanhangen i eventuella avdragsposter. Inte ens den mest snillrika datamaskin kan nämligen av endast nettosumman å t. ex. en mjölkavräkning gissa sig till dels leveransvärde, dels avdrag för skummjölk, matvaror, foderköp, seminavgifter m. m. Huruvida maskinen kan skilja mellan avdragsgill moms (å t. ex. foder)och icke avdragsgill sådan å matvaror samt delvis avdragbar moms å byggnadsmaterial till bostadshus undandrar sig mitt bedömande.

Hans Näckdal

Genmäle

För bokföringsbyråernas personal uppstår det sällan svårigheter att fördela posterna på rätta konton. I de fall det är fråga om avsteg från rutinen eller tveksamhet råder — det gäller i regel ett fåtal fakturor om året — brukar detta lätt kunna ordnas genom att företagaren gör anteckningar om fördelningen på konton. En direkt kontakt bokförare — företagare kan ju också tas.

Rent generellt vågar man emellertid säga att bokföringsbyråernas personal arbetar snabbare än den som inte yrkesmässigt sysslar med bokföring och skattefrågor. Att lantbrukare och andra företagare i ökande omfattning anlitar expertis för redovisning och deklaration beror främst på vår allt mer tillkrånglade skattelagstiftning men också på effektivitetskraven när det gäller det egna företaget. För mindre och medelstora företagare gäller i flertalet fall att de får bättre utbyte av sin egen arbetsinsats om de ägnar sig mer åt det praktiska arbetet och mindre åt att sitta vid skrivbordet.

Den uppläggning av bokföringen som jag i korthet har beskrivit i min artikel har just tagit sikte på att nedbringa företagarnas skrivbordsarbete till ett minimum.

Datatekniken innebär något av en revolution av bokföringsarbetet inte minst därigenom att man får fram värdefulla biprodukter från bokföringen. Mest aktuellt är nu uppgifterna för momsdeklarationen. Det mest värdefulla torde dock vara analysmaterial för belysande av företagens lönsamhet och effektivitet. Kostnaderna för sådana arbeten blir avsevärt lägre än vid manuell bearbetning. Ett biträde klarar vid databokföring t. ex. stansningsarbetet för 1.000 familjejordbruk per år. Vid kontering behöver bara ett belopp anges. Om man t. ex. får likvid för en vara med 1.666 kr inkl. moms, konteras och stansas bara detta belopp. Maskinen

Open access från www.skattenytt.se, 2026-10-31 13:39:26

delar själv upp beloppet med 166 kr på momskontot och 1.500 kr på varukontot. Den operationen tar för maskinen bara någon miljondels sekund!

På den nya databearbetade mejeriavräkningen, se bild 15 i boken Mervärdeskatt för lantbrukare, har bokföringen genom sammandraget över avdragsposterna tillrättalagts för den enskilde lantbrukarens bokföring. Datamaskinen delar upp momsen på driftutgifter och på icke avdragsgilla utgifter. Sålunda redovisas produkter till hushållet inkl. moms under det att moms på driftutgifterna redovisas i en särskild post. Det krångel som uppkommer i redovisningshänseende genom att moms på kostnader för ekonomibyggnader och på bostäder skall behandlas olika kan självfallet inte maskinen klara upp utan speciell vägledning.

K Olov Andersson

Open access från www.skattenytt.se, 2026-10-31 13:39:26